

13. Mytnyi kodeks Ukrainy [Customs Code of Ukraine] vid 13.03.2012 roku №4495-VI [in Ukrainian].
14. Okopnyk O.M. (2018). Suchasni problemy vyznachennia rozmiru shtrafu za administratyvni pravoporushennia [Modern problems in determining the amount of fines for administrative offenses]. *Naukovi zapysky. Serii "Pravo"*. № 5. pp. 59–63 [in Ukrainian].
15. Petrenko V.V. (2013). Zahalna kharakterystyka administratyvnykh stiahnen za porushennia pravyl rybalstva ta okhorony rybnykh zapasiv [General characteristics of administrative penalties for violation of fishing rules and protection of fish stocks]. *Forum prava*. № 3. pp. 460–466 [in Ukrainian].
16. Romaniuk V. (2019). Sutnist ta pravova pryroda zakhodiv administratyvnoi vidpovidalnosti [The essence and legal nature of measures of administrative responsibility]. *Pidpriemnytstvo, gospodarstvo i pravo*. № 3. pp. 236–240 [in Ukrainian].
17. Salmanova O.Iu. (2014). Vydy administratyvnykh stiahnen za porushennia mihratsiinoho zakonodavstva, poriadok ta stroky yikh zastosuvannia [Types of administrative penalties for violations of migration legislation, the procedure and timing of their application]. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu vnutrishnikh sprav*. № 1. pp. 140–150 [in Ukrainian].
18. Slobedeniuk V.B., Saparova A.O. (2018). Problematyka systemy administratyvnykh stiahnen [Problems of the system of administrative penalties]. *Suchasni pytannia ekonomiky i prava*. № 1. pp. 273–283 [in Ukrainian].
19. Storozhenko S.A. (2019). Administratyvna vidpovidalnist za nezakonne peremishchennia tovariv cherez mytnyi kordon Ukrainy [Administrative liability for illegal movement of goods across the customs border of Ukraine]: dys. kand. yuryd. Nauk : 12.00.07 / Ternopilskyi natsionalnyi ekonomichnyi universytet. Ternopil. 236 p. [in Ukrainian].
20. Shulha Ye.V. (2018). Teoretyko-pravovi pidkhody do systemy administratyvnykh stiahnen [Theoretical and legal approaches to the system of administrative penalties]. *Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal*. № 2. pp. 168–171 [in Ukrainian].

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2020.6.3.9>

CECHY REGIONALNE REGULACJE OCHRONY WSZECHOCEANU

Timur Danelia

*aspirant Instytutu Ustawodawstwa
Rady Najwyższej Ukrainy (Kijów, Ukraina)
ORCID ID: 0000-0003-3102-1931
e-mail: TimDanelia77@ukr.net*

Adnotacja. Znaczenie tego artykułu jest takie, że Wszechocean i jego składniki doświadczają negatywnych skutków antropogenicznych w większym stopniu niż inne składniki środowiska naturalnego, a mianowicie rozrzućne wykorzystanie zasobów, zanieczyszczenie wód powierzchniowych i dna mórz i oceanów substancjami bioochronnymi, które nie mogą być rozkładane i rozpuszczone ze względu na wyjątkową zdolność Wszechoceanu do przetwarzania wszystkich zanieczyszczeń. Celem artykułu jest określenie cech współpracy regionalnej państw w zakresie ochrony ekosystemu Wszechoceanu przed zanieczyszczeniem. Artykuł analizuje podstawowe przepisy i zasady sprzyjające zrównoważonemu zarządzaniu i rozwojowi Wszechoceanu na poziomie regionalnym. Stwierdzono, że zgodnie z postanowieniami Konwencji ONZ o prawie morza (1982 r.) wszystkie państwa są zainteresowane ścisłą współpracą w zakresie zachowania stanu i ochrony Wszechoceanu na wszystkich poziomach, zarówno globalnych, jak i regionalnych. Jednocześnie podkreślono znaczenie regionalnych konwencji w sprawie ochrony wód i żywych zasobów poszczególnych mórz przed zanieczyszczeniem, które uzupełniają, rozwijają i wzmacniają globalne porozumienia.

Słowa kluczowe: Wszechocean, ocean, morze, zasoby morskie, środowisko morskie, zachowanie stanu i ochrona Wszechoceanu, współpraca regionalna.

PECULIARITIES OF REGIONAL SETTLEMENT PROTECTION OF THE WORLD OCEAN

Timur Danelia

*Postgraduate Student
Legislation Institute of the Verkhovna Rada of Ukraine (Kyiv, Ukraine)
ORCID ID: 0000-0003-3102-1931
e-mail: TimDanelia77@ukr.net*

Abstract. The relevance of the article is that the World Ocean and their components are more negatively affected by anthropogenic effects than other components of the natural environment, namely: wasteful use of resources, pollution of surface waters and the bottom of the seas and oceans with bioprotective substances that cannot be decomposed and dissolved due to the unique ability of the oceans recycle all pollutants. The purpose of the article is to determine the features of regional cooperation in the field of protection of the world's ocean ecosystem from pollution. The article analyzes the main provisions and principles that contribute to the sustainable management and development

of the oceans at the regional level. It was found that, in accordance with the provisions of the UN Convention on the Law of the Sea (1982), all states are interested in working closely to ensure the conservation and protection of the oceans at all levels, both global and regional. At the same time, the importance of regional conventions on the protection of the waters and living resources of individual seas from pollution, which complement, develop and strengthen global agreements, is emphasized.

Key words: World Ocean, ocean, sea, marine resources, marine environment, protection and defense of the World Ocean, regional cooperation.

ОСОБЛИВОСТІ РЕГІОНАЛЬНОГО ВРЕГУЛЮВАННЯ ЗАХИСТУ СВІТОВОГО ОКЕАНУ

Тимур Данелія

аспірант

Інституту законодавства Верховної Ради України (Київ, Україна)

ORCID ID: 0000-0003-3102-1931

e-mail: TimDanelia77@ukr.net

Анотація. Актуальність статті полягає в тому, що Світовий океан і його компоненти зазнають негативного антропогенного впливу більшою мірою, ніж інші компоненти природного середовища, а саме: марнотратне використання ресурсів, забруднення поверхневих вод і дна морів та океанів з біозахисними речовинами, які не можуть бути розкладені й розчинені внаслідок унікальної здатності Світового океану переробляти всі забруднюючі речовини. Метою статті є визначення особливостей регіонального співробітництва держав у сфері захисту екосистеми Світового океану від забруднення. У статті аналізуються основні положення та принципи, що сприяють сталому управлінню й розвитку Світового океану на регіональному рівні. З'ясовано, що, відповідно до положень Конвенції ООН про морське право (1982 р.), усі держави зацікавлені в тісній співпраці з питань забезпечення збереження та охорони Світового океану на всіх рівнях, як глобальному, так і регіональному. Водночас підкреслюється важливість регіональних конвенцій про охорону вод і живих ресурсів окремих морів від забруднення, які доповнюють, розвивають і зміцнюють глобальні угоди.

Ключові слова: Світовий океан, океан, море, морські ресурси, морське середовище, охорона та захист Світового океану, регіональне співробітництво.

Вступ. Світовий океан і його компоненти зазнають негативного антропогенного впливу більшою мірою, ніж інші компоненти природного середовища, а саме: марнотратне використання ресурсів, забруднення поверхневих вод і дна морів та океанів з біозахисними речовинами, які не можуть бути розкладені та розчинені внаслідок унікальної здатності Світового океану переробляти всі забруднюючі речовини [1].

Міжнародне співтовариство вже давно акцентує увагу на тому, що проблема збереження Світового океану як цілісної екосистеми не може бути вирішена зусиллями однієї держави або навіть групи держав. Необхідно співпрацювати на всіх рівнях, як універсальному, так і регіональному, з метою імплементації положень відповідних міжнародних договорів і створення єдиної системи дій для досягнення загальної мети. Національне право та міжнародне право знаходяться в постійній взаємодії особливо щодо питання збереження природних ресурсів Землі [2]. Отже, недостатньо просто бути стороною Конвенції Організації Об'єднаних Націй про морське право 1982 р., необхідно забезпечити відповідні умови для її реалізації. Держави зобов'язані привести в дію механізм правових норм і перетворити його на постійного регулятора поведінки [5].

Отже, метою статті є визначення особливостей регіонального співробітництва держав у сфері захисту екосистеми Світового океану від забруднення.

Основна частина. Регіональні угоди охоплюють лише певну групу учасників, проте вони дають змогу більш детально розробити рішення, прийнятні для держав, об'єднаних не лише територією, а й подібним правовим регулюванням до вирішення проблеми захисту Світового океану. Регіональні угоди забезпечують взаємозв'язок заходів охорони навколишнього природного середовища з характеристиками певного регіону, водночас формує ефективні захисні заходи, зокрема, щодо охорони та збереження морського середовища. Саме враховуючи та ґрунтуючись на положеннях Конвенції ООН про морське право 1982 р. [6], установлюються практичні, технічні норми та правила запобігання забрудненню морів та океанів унаслідок судноплавства.

Отже, існує кілька конвенцій про регіональну охорону навколишнього середовища, які стосуються таких морів: Середземноморського (Барселона, 1976), Балтійського (Гельсінкі, 1974–1992), Чорного (Бухарест, 1992), Північного (1983), Північно-Східного Атлантичного (Париж, 1992). На нашу думку, тут можна виділити три переважаючі моделі регіонального правового регулювання охорони Світового океану. Одна з них – модель регіонального правового регулювання охорони морського середовища, розроблена західноєвропейськими державами стосовно регіону – Північної Атлантики. Укладення регіональних конвенцій щодо охорони морського середовища цього регіону розпочалося після першої великої аварії, яка спричинила катастрофу значних обсягів для відносно невеликого регіону. Це аварія танкера «Каньйон Торі» в 1967 році біля узбережжя Англії, унаслідок чого в море було вилито понад 110 тис. тонн сирової нафти, утворивши собою пляму площею 270 квадратних миль [7]. У зв'язку з цим цілком природно, що держави, розташовані на узбережжі Північного моря, вирішили об'єднати свої зусилля з метою охорони цього морського простору.

У рамках цієї моделі застосовується низка угод, які відносно відокремлені, для запобігання забрудненню морського середовища в регіоні такими забруднювачами, як нафта (Угода про співробітництво, 1969 р.); захоронення відходів (Конвенція Осло, 1972 р.); забруднювачі з наземних джерел (Паризька конвенція, 1974 р.), інші шкідливі речовини, окрім нафти (Угода про співробітництво, 1983 р.). Відмінною рисою цієї моделі є наявність незалежного міжнародно-правового акта щодо конкретного джерела забруднення або типу забруднюючих речовин.

Іншу модель узяли держави, які в 1974 р. уклали Гельсінську конвенцію про захист морського середовища регіону Балтійського моря. Специфіка цієї Конвенції полягає в тому, що вона регулює майже всі питання забруднення моря. Вона забезпечує захист не лише води та морського дна, а й живих ресурсів та інших живих форм у морі. Цей документ містить правила, що стосуються відносин щодо запобігання забрудненню суден, із наземних джерел, унаслідок розвідки й освоєння мінеральних ресурсів морського дна, у результаті поховань, відповідальності за шкоду, заподіяну забрудненням, для вирішення спорів тощо. Після радикальних політичних, економічних і соціальних змін, що відбулися в регіоні Балтії, виникла потреба переглянути положення Конвенції 1974 р. у зв'язку з появою нових суверенних держав і нових екологічних технологій. Так, Конвенція про охорону морського середовища району Балтійського моря укладена в 1992 р. й охопила предметом свого регулювання внутрішні води країн Балтії.

Позачергове засідання Гельсінської комісії на міністерському рівні відбулося у вересні 2001 р. в Копенгагені (Данія) (HELCOM EXTRA, 2001 р.) після аварії танкера «Балтійський перевізник» (29 березня 2001 р.) біля узбережжя Данії. Після напружених обговорень і консультацій було затверджено Декларацію про безпеку судноплавства та надзвичайну спроможність у районі Балтійського моря (*Declaration on the Safety of Navigation and Emergency Capacity in the Baltic Sea Area*), так звану Копенгагенську декларацію HELCOM.

Натомість Каспійське море може бути прикладом закритого водоймища. Фізичні та географічні характеристики Каспійського моря не підпадають під дію Конвенції ООН. Тому поняття відкритого, напівзакритого або закритого моря не може бути застосоване до Каспійського моря, яке знаходиться в тисячах кілометрів від Світового океану. Повна ізоляція Каспійського моря призвела до того, що його рівень нижче абсолютного рівня Світового океану в середньому на 27 м. Тому й у географічному, і в юридичному плані Каспійське море не є морем. Утім Конвенція про правовий статус Каспійського моря від 12 серпня 2018 р. була підписана під час саміту в Ақтау. Цей міжнародний договір охоплює інтереси таких держав, як Азербайджан, Казахстан, Росія, Туркменістан та Іран. Він містить найважливіші питання правового статусу Каспійського моря, його використання, а Каспійське море визначається як водойма, оточена сухопутними територіями каспійських держав [8].

Беручи до уваги той факт, що Каспійське море є найбільшою у світі закритою водоймою, що не має відкритого виходу у Світовий океан і пов'язана з ним лише через Волго-Донський судноплавний канал, що веде до Азовського моря, положення Конвенції ООН про морське право на неї не поширюються. Отже, захист Каспійського моря від забруднення забезпечується шляхом виконання положень договорів та угод, укладених між прибережними державами, а саме: Рамкової конвенції про захист морського середовища Каспійського моря від 4 листопада 2003 р. та протоколами до неї, а саме: Протоколом про наземні джерела забруднення; Протоколом щодо регіонального співробітництва в надзвичайних ситуаціях; Протоколом оцінки впливу на навколишнє середовище (ОВНС) у транскордонному контексті; Протоколом про захист біорізноманіття Каспії; Протоколом щодо регіональної підготовленості, реагування та співпраці в боротьбі з інцидентами забруднення нафтою від 12 серпня 2011 р. [9]; Протоколом захисту Каспійського моря від забруднення з наземних джерел і від наземної діяльності від 12 грудня 2012 р. [10].

Третя модель стала результатом виконання Програми регіональних морів, прийнятої ЮНЕП у 1974 р. Нині Програма охоплює 11 регіонів (Середземне море, Червоне море й Аденська затока, Перські й Оманські затоки, область Карибського моря тощо). Найяскравішим прикладом роботи цієї моделі є співпраця держав Середземномор'я. Отже, створений Регіональний центр реагування на надзвичайні ситуації із забруднення в Середземному морі (REMPEC). Крім того, розроблені такі протоколи: про захоронення відходів (1976 р.); про співпрацю в боротьбі із забрудненням нафтою та іншими шкідливими речовинами в надзвичайних ситуаціях (1976 р.); про захист від забруднення з наземних джерел (1980 р.) тощо.

Відаючи перевагу нормам міжнародного права і ставши учасниками міжнародних угод універсального й регіонального характеру, суб'єкти міжнародного права взяли на себе зобов'язання суворо дотримуватися їх положень.

Висновки. Отже, відповідно до положень Конвенції ООН про морське право (1982 р.), усі держави зацікавлені в тісній співпраці з питань забезпечення збереження й охорони Світового океану на всіх рівнях, як глобальному, так і регіональному. Водночас підкреслюється важливість регіональних конвенцій про охорону вод і живих ресурсів окремих морів від забруднення, які доповнюють, розвивають і зміцнюють глобальні угоди. Відповідно до Конвенції (ст. 122), такі міжнародні угоди укладаються стосовно замкнутих або напівзакритих морів – заток, басейнів або морів, оточених двома або більше державами, з'єднуючись з іншими морями або океанами через вузький прохід, або складаються повністю з територіальних морів чи виключних економічних зон двох або більше прибережних держав.

Список використаних джерел:

1. Valiullina K.B. International legal protection of the World Ocean from pollution. Thesis for a Candidate Degree in Law Sciences: 12.00.10. Kazan, 2018. 25 p.

2. Kruglova Y.B. The Institute of Control in International Maritime Law: extended abstract of the thesis for a Candidate Degree in Law Sciences: 12.00.10. Kazan, 2007. 192 p.
3. Dikumar V.M. International legal problems of environmental protection: thesis for a Doctor's Degree in Law Sciences. Op. cit. P. 4–6.
4. Malykhin M. Russia is the 33rd country in the world with irrational use of natural resources. *Vedomosti*. 2012. 15 May. URL: https://www.vedomosti.ru/lifestyle/articles/2012/05/15/_zanyala_33e_mesto_v_mire_po_neracionalnomu.
5. On the methodology of correlation of state and international law. Methodology for the study of theoretical problems of international law [Text]. Scientific / G.I. Kurdyukov, V.N. Likhachev, L.Kh. Mingazov, M.Sh. Patsatsiya, D.I. Feldman ; ed. Yu.Ya. Baskin. Kazan : Kazan Federal University, 1986.
6. United Nations Convention on the Law of the Sea 1982. URL: https://www.un.org/depts/los/convention_agreements/texts/un_clos/unclos_e.pdf.
7. Grey H. Torrey Canyon alerted the world to the dangers that lay ahead. *Professional Mariner*. 2017. № 3. URL: <http://www.professionalmariner.com/March-2007/Torrey-Canyon-alerted-the-world-to-the-danger-that-lay-ahead/>.
8. Convention on the Legal Status of the Caspian Sea. URL: <http://en.kremlin.ru/supplement/5328>.
9. Protocol Concerning Regional Preparedness, Response and Cooperation in Combating Oil Pollution Incidents (Aktau Protocol). 12.08.2011. URL: http://www.tehranconvention.org/IMG/pdf/TC_COP6.17_Aktau_Protocol_Note.pdf.
10. Protocol for the Protection of the Caspian Sea against Pollution from Land-Based Sources and Activities to the Framework Convention for the Protection of the Marine Environment of the Caspian Sea. URL: <https://www.ecolex.org/details/treaty/protocol-for-the-protection-of-the-caspian-sea-against-pollution-from-land-based-sources-and-activities-to-the-framework-convention-for-the-protection-of-the-marine-environment-of-the-caspian-sea-tre-160008/>.
11. United Nations Conference on Environment and Development (UNCED), Earth. URL: <https://sustainabledevelopment.un.org/milestones/unced>.

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2020.6.3.10>

JEDNOSTKI POLICJI NARODOWEJ JAKO PODMIOTY W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE (NA PRZYKŁADZIE DZIAŁALNOŚCI POSTERUNKOWYCH POLICJI)

Olena Dmytrashchuk

aspirant Narodowej Akademii Spraw Wewnętrznych (Kijów, Ukraina)

ORCID ID: 0000-0002-4545-9101

e-mail: Ol_Dmytrashchuk2@ukr.net

Adnotacja. Celem artykułu jest ustalenie podstawowych uprawnień i obowiązków jednostek policji (takich jak posterunki) w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zgodnie z wymogami prawnymi, a także ich roli w „rodzinie” dotkniętych przemocą domową, jako przedmiot zapobiegania rozwiązaniu problemu. W artykule zbadano działalność posterunkowych jako podmiotów realizujących politykę zapobiegania i przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zgodnie z Ustawą Ukrainy „O zapobieganiu i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie”. Wyróżniono główne zadania, kierunki pracy i cechy organizacji działalności. Zbadano problem współdziałania posterunkowych z ludnością na zasadach partnerstwa, zbadano czynniki społeczne powstania przemocy w rodzinie w rodzinach Ukraińców, a także zbadano problem pociągnięcia sprawców do odpowiedzialności, jego zastosowanie w praktyce i założenia luk w normach prawnych ustawodawstwa Ukrainy.

Słowa kluczowe: podmioty zapobiegające przemocy w rodzinie, sfera rodzinno-domowa, Policja Narodowa, posterunkowy, praca indywidualna prewencyjna, specjalne środki zapobiegania przemocy w rodzinie.

NATIONAL POLICE UNITS AS SUBJECTS IN THE FIELD OF PREVENTION OF DOMESTIC VIOLENCE (ON THE EXAMPLE OF THE ACTIVITIES OF DISTRICT POLICE OFFICERS)

Olena Dmytrashchuk

Postgraduate Student

National Academy of Internal Affairs (Kyiv, Ukraine)

ORCID ID: 0000-0002-4545-9101

e-mail: Ol_Dmytrashchuk2@ukr.net

Abstract. The purpose of the article is to find out the main powers and responsibilities of police units (for example, district officers) in the field of prevention of domestic violence, in accordance with the legislative requirements, as well